

ต้นทุนและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตหัวหิน

นางสาว คู่ศรี เกียรติขจรกุล

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาการบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-360-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012406

I10298678

COST AND RATE OF RETURN ON INVESTMENT OF
CHINESE WATER CHESTNUT PRODUCTION

Miss Choosri Kietkajornkul

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy

Department of Accountancy

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-567-360-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ต้นทุนและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตเห็ดจีน
โดย   นางสาวปวีศรี เกียรติขจรกุล
ภาควิชา   การบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญเสริม วิมุกตะนันท์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยฤกษ์ มณีพงษ์

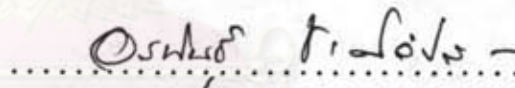

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิทย์รัญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์พิเศษ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

.....กรรมการ
(อาจารย์อรุณจุ้ย ย่าต้อปัสร์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญเสริม วิมุกตะนันท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยฤกษ์ มณีพงษ์)

ศูนย์วิทยุโทรทัศวิทยุ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ต้นทุนและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตหัวซิน
ชื่อผู้ผลิต	นางสาวชุติพร เกียรติขจรกุล
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยค้ำถ่อตราจารย์ บุญเสริม วัฒนตะนันท์ รองค้ำถ่อตราจารย์ ดร. ชัยฤกษ์ มณีพงษ์
ภาควิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2529

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาถึงต้นทุน และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตหัวซิน ประจำปีการเพาะปลูก 2528 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการสำรวจและออกแบบสอบถามจากเกษตรกรผู้ปลูกหัวซิน อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 55 ตัวอย่าง โดยแบ่งเป็นฟาร์มต่างๆ ตามขนาดพื้นที่เพาะปลูกออกเป็น 3 ฟาร์ม คือ ฟาร์มขนาดเล็ก มีพื้นที่เพาะปลูก 1-5 ไร่ ฟาร์มขนาดกลางมีพื้นที่เพาะปลูก 6-10 ไร่ และฟาร์มขนาดใหญ่มีพื้นที่เพาะปลูก 11-15 ไร่

ผลจากการศึกษา พบว่า พื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรผู้ปลูกหัวซิน สำหรับฟาร์มขนาดเล็ก เฉลี่ยรายละ 2.88 ไร่ ฟาร์มขนาดกลางเฉลี่ยรายละ 8.00 ไร่ และฟาร์มขนาดใหญ่เฉลี่ยรายละ 14.13 ไร่ จำนวนผลผลิตหัวซินเฉลี่ยต่อไร่ของฟาร์มขนาดเล็กเท่ากับ 450.06 ฟัง (1 ฟัง = 13 กิโลกรัม) ขณะที่ฟาร์มขนาดกลาง และฟาร์มขนาดใหญ่เท่ากับ 446.32 และ 457.08 ฟัง ตามลำดับ ซึ่งต้นทุนการผลิตหัวซินของฟาร์มขนาดเล็ก ฟาร์มขนาดกลาง และฟาร์มขนาดใหญ่ เฉลี่ยไร่ละ 14,060.27 13,949.54 และ 13,917.95 บาท ตามลำดับ และคิดเป็นต้นทุนการผลิต เฉลี่ยฟังละ 31.24 31.25 และ 30.45 บาท ตามลำดับ จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตหัวซินของฟาร์มทั้ง 3 ขนาด สรุปได้ว่า ฟาร์มขนาดใหญ่ มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อไร่ และเฉลี่ยต่อฟังต่ำที่สุด

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตหัวซิน พบว่า ฟาร์มขนาดใหญ่ให้ผลตอบแทนสูงสุด ซึ่งพิจารณาได้จากการหาอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิต และอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการผลิต กล่าวคือ ฟาร์มขนาดใหญ่ มีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิต

ร้อยละ 64.21 ในขณะที่ฟาร์มขนาดเล็ก และขนาดกลางร้อยละ 60.05 และ 59.98 ตามลำดับ ส่วนอัตราค่าไร่ส่วนเกินต่อต้นทุนการผลิตของฟาร์มขนาดใหญ่ร้อยละ 74.28 ขณะที่ฟาร์มขนาดเล็ก และขนาดกลางคิดเป็นร้อยละ 69.71 และ 70.22 ตามลำดับ นอกจากนี้ อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตต่อรายได้รวมก็มีค่าต่ำกว่าฟาร์มขนาดเล็ก และฟาร์มขนาดกลางในขณะที่กำไรเงินล้นมีค่าที่สูงกว่าฟาร์มขนาดเล็ก และขนาดกลาง ปริมาณผลผลิตหัวสิ้น ณ จุดเล็มตัวของฟาร์มขนาดใหญ่ก็ต่ำกว่าฟาร์มขนาดเล็ก และขนาดกลางด้วย ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ฟาร์มขนาดใหญ่ที่พื้นที่เพาะปลูก 11-15 ไร่ เป็นฟาร์มที่มีขนาดเหมาะสมที่สุดที่เกษตรกรควรลงทุนผลิตหัวสิ้นจากการพิจารณาขนาดต่าง ๆ ที่ทำการศึกษา

ปัญหาสำคัญที่เกษตรกรพบมาก คือ การขาดความรู้ในด้านกำบังกัน และการกำจัดศัตรูของหัวสิ้น อันเป็นเหตุทำให้หัวสิ้นมีหัวขนาดเล็ก ผลผลิตที่ได้รับอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง ทั้งนี้เพราะค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุการเกษตรสูง จึงทำให้เกษตรกรมีรายได้ต่ำตามไปด้วย นอกจากนี้ยังมีปัญหาทางด้านราคา และการขาดแคลนเงินทุน

ข้อเสนอแนะบางประการเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา คือ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเกษตรควรให้ความรู้แก่เกษตรกรทางด้านกำบังรักษาหัวสิ้น และวิธีการป้องกันและกำจัดศัตรูของหัวสิ้นได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ควรจัดหาพันธุ์หัวสิ้นที่ใส่ปลูกเพื่อให้ได้หัวสิ้นที่มีคุณภาพดี และเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น สำหรับด้านราคานั้นเกษตรกรควรรวมกลุ่มกัน เพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองให้เกิดความเป็นธรรมในการขายผลผลิต ส่วนทางด้านเงินทุน รัฐบาลควรจัดหาแหล่งเงินทุนให้เกษตรกรกู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และขยายวงเงินกู้ และเวลาการกู้เงินเพื่อนำไปลงทุนผลิตหัวสิ้นเพิ่มมากขึ้น

Thesis Title   Cost and Rate of Return on Investment of Chinese
Water Chestnut Production

Name   Miss Choosri Kietkajornkul

Thesis Advisor   Assistant Professor Boonserm Vimuktanandana
Associate Professor Chairerg Maneephong, Ph.D.

Department   Accountancy

Academic Year   1986

ABSTRACT

This thesis is a study on the cost and rate of return on investment of Chinese water chestnut production in 1985. The data for the analysis were obtained through interviewing and using questionnaires on 55 farmers from Amphoe Sri Prachan in Suphanburi Province. The analysis on cost of production and rate of return was classified into three categories based on the farm sizes; small scale farm of 1-5 rai, medium scale farm of 6-10 rai and large scale farm of 11-15 rai, respectively.

The result of the study showed that the average area of small scale farm is 2.88 rai while those of medium scale farm and large scale farm are 8.00 rai and 14.13 rai respectively. The average output of small scale farm is 450.06 tang (1 tang = 13 kilograms) of Chinese water chestnut while medium scale farm's average output is 446.32 tang and large scale farm's average output is 457.08 tang. The costs of production per rai of small, medium and large scale farms are 14,060.27, 13,949.54 and 13,917.95 baht, respectively. The costs of production per tang of small, medium

and large scale farms are 31.24, 31.25 and 30.45 baht, respectively. From the analysis and the composition of the costs of production among the three scale farms studied, it is shown that large scale farm has the lowest cost of production per rai and per tang.

The result of analysis on rate of return on investment of Chinese water chestnut production showed that the large scale farm has the highest rate of return on investment. Examining the Profit Margin on Costs and the Contribution Profit Margin on Costs, the Profit Margins on Costs of small, medium and large scale farms were 60.05%, 59.98% and 64.21%, respectively while the Contribution Profit Margin on Costs of small scale farm was 69.71%; of medium scale farm, 70.22%; and of large scale farm, 74.28%. The large scale farm also showed the most satisfactory result on other returns on investment, such as the Total Costs on Total Revenues ratio, Cash Profit and Break-Even point. It could be concluded that large scale farm yielded the most satisfactory result from production, comparing among the three scales of farm under the study.

Certain important problems related to the Chinese water chestnut production discovered from the study are : inadequate knowledge of pest control which results in low quality of products, loss of productivity and high costs due to increasing harvest labor costs and material costs. Income is consequently reduced while the problems of low selling price and lack of investment exist.

Some suggestions for solving the problems are that the Government Authority dealing with agricultural extension should provide the farmers with adequate knowledge concerning the care of Chinese water chestnut, especially in the use of pesticides and

provide some good seeds for production to improve and increase the quality of products per rai. On the problem of low selling price, the farmers should form a cooperative group in order to create more power in bargaining for reasonable price of their products. As for the shortage of capital, the government should provide financial resources for production of Chinese water chestnut in the form of low-interest loan and sufficient fund on a longer term.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงมาได้ด้วยความร่วมมือเป็นอย่างดีของ เกษตรกร - ผู้ปลูกหัวหินในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผู้เขียนขอขอบพระคุณในความร่วมมือนที่ดียิ่ง และผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คำลัตราจารย์ เทียนแย สนิทวงศ์ ณ อมฤตา และ อาจารย์ อรพินธุ์ ชำดีฮัปลัร ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และกรุณาให้คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ดร. ชัยฤกษ์ มณีพงษ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำต่าง ๆ และกรุณาเข้าร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ สำหรับผู้ช่วยคำลัตราจารย์ บุญเสริม วิมุกตะนันท์ ผู้เขียนต้องขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่กรุณาละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตั้งแต่เริ่มแรกจนกระทั่งสำเร็จเป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์ และขอขอบคุณ คุณ สม่าน แสงวันทอง เจ้าหน้าที่-เกษตรตำบลวังยาง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี และทุก ๆ ท่าน ที่ได้กล่าวชื่อนามในที่นี้ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็วขึ้น ผู้เขียนขอขอบคุณทุกท่านในอันนี้ด้วย

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และผู้ที่สนใจ หรือมีส่วนติประการใด ผู้เขียนขอขอบเป็นสักการะคุณ แก่ บิดา มารดา ซึ่งเป็นผู้มีพระคุณยิ่ง ตลอดจนบรรดาอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้เขียนทุกท่านด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ชูศรี เกียรติขจรกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ณ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของเรื่องที่จะศึกษา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
ขอบเขตของการศึกษา.....	2
วิธีดำเนินการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	4
สัมมนาที่ไปในการวิจัย.....	4
บทที่ 2 ความรู้ทั่วไป.....	5
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเห็บสุนัข.....	5
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์.....	6
สภาพอากาศและฤดูกาลปลูก.....	8
สภาพแวดล้อมของแหล่งที่ทำการศึกษา.....	10
ขั้นตอนการปลูก.....	15
คุณสมบัติของเห็บสุนัข.....	27
การจำหน่ายผลผลิตและโครงสร้างการตลาด.....	29
บทที่ 3 ดัชนีการผลิตเห็บสุนัข.....	31
ลักษณะดัชนีการผลิตเห็บสุนัข.....	32
การวิเคราะห์ดัชนีการผลิตเห็บสุนัข.....	36

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 4 อัตราผลตอบแทนจากการผลิตหัวหิน.....	78
ลักษณะการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทน.....	78
การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการผลิตหัวหิน.....	82
บทที่ 5 สรุปรูปปัญหา และข้อเสนอนะ.....	93
สรุป.....	93
ปัญหาและข้อเสนอนะ.....	100
บรรณานุกรม.....	105
ภาคผนวก ก.	107
ภาคผนวก ข.	112
ประวัติผู้เขียน	124

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	แสดงสถิติการเกษตร ปี 2528 ของอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี	13
2.2	แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยเป็นรายเดือนของจังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2528	14
3.1	✓ แสดงค่าแรงงานในการปลูก.....	37
3.2	✓ แสดงค่าแรงงานในการบำรุงรักษา.....	41
3.3	✓ แสดงค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว.....	45
3.4	✓ แสดงค่าเมล็ดพันธุ์.....	46
3.5	✓ แสดงค่าวัสดุการเกษตร.....	48
3.6	✓ แสดงค่าน้ำมันเชื้อเพลิง.....	52
3.7	✓ แสดงค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร และค่าไถ่ที่ดิน.....	54
3.8	✓ แสดงค่าเสื่อมราคาเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร.....	57
3.9	แสดงสรุปต้นทุนการผลิตหัวสินค้าเฉลี่ยต่อไร่ และอัตราร้อยละของ ส่วนประกอบต้นทุนของฟาร์มขนาดเล็ก ที่พื้นที่เพาะปลูก 1-5 ไร่ สำหรับปีการเพาะปลูก 2528.....	62
3.10	แสดงสรุปต้นทุนการผลิตหัวสินค้าเฉลี่ยต่อไร่ และอัตราร้อยละของ ส่วนประกอบต้นทุนของฟาร์มขนาดกลาง ที่พื้นที่เพาะปลูก 6-10 ไร่ สำหรับปีการเพาะปลูก 2528.....	64
3.11	แสดงสรุปต้นทุนการผลิตหัวสินค้าเฉลี่ยต่อไร่ และอัตราร้อยละของ ส่วนประกอบต้นทุนของฟาร์มขนาดใหญ่ ที่พื้นที่เพาะปลูก 11-15 ไร่ สำหรับปีการเพาะปลูก 2528.....	66
3.12	แสดงสรุปต้นทุนการผลิตหัวสินค้าเฉลี่ยต่อไร่ และอัตราร้อยละของ ส่วนประกอบต้นทุนของฟาร์มทุกขนาด สำหรับปีการเพาะปลูก 2528....	68
3.13	แสดงการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตหัวสินค้า สำหรับฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และเฉลี่ยทั้ง 3 ฟาร์ม สำหรับปีการเพาะปลูก 2528.....	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
3.14	แสดงอัตราร้อยละของค่าแรงงานในการปลูก ค่าแรงงานในการบำรุงรักษา และค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวหัวสินค้าเฉลี่ยต่อไร่ต่อต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น สำหรับฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่.....	72
3.15	แสดงอัตราร้อยละของค่าวัสดุการเกษตร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการผลิตหัวสินค้าเฉลี่ยต่อไร่ต่อต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น สำหรับฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่.....	74
3.16	แสดงอัตราร้อยละของต้นทุนคงที่ในการผลิตหัวสินค้าเฉลี่ยต่อไร่ต่อต้นทุนการผลิตทั้งสิ้นสำหรับฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่.....	76
4.1	แสดงการเปรียบเทียบรายได้และค่าใช้จ่ายในการผลิตหัวสินค้าของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สำหรับปีการเพาะปลูก 2528.....	83
4.2	แสดงการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการผลิตหัวสินค้าของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สำหรับปีการเพาะปลูก 2528..	90

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	แสดงลักษณะส่วนที่เป็นใบของหัวซิน.....	9
2.2	✓ แสดงแผนที่สังเขป จังหวัดสุพรรณบุรี.....	11
2.3	แสดงหัวซินที่เจริญเติบโตเต็มที่ในแปลงปลูกพร้อมที่จะเก็บเกี่ยว...	18
2.4	แสดงหัวซินที่เป็นหัวเก่าค้างปี อายุ 16 เดือน.....	19
2.5	✓ แสดงวิธีการเก็บเกี่ยวหัวซิน โดยเริ่มจากการตัดใบส่วนบนทิ้ง (1)	24
2.6	✓ แสดงวิธีการเก็บเกี่ยวหัวซิน โดยการขุดควักดินขึ้นมา (2).....	25
2.7	✓ แสดงวิธีการเก็บเกี่ยวหัวซิน โดยการรวมหัวซินแยกออกจากดิน (3)	26
2.8	✓ แสดงลักษณะหัวซินที่เก็บขึ้นมาบนดิน.....	28
3.1	✓ แสดงเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรที่ใช้ในการผลิตหัวซิน (1)..	58
3.2	✓ แสดงเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรที่ใช้ในการผลิตหัวซิน (2)..	59

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย